

Mülga 81 nci Piyade Alayı Havan Bölüğü erlerinden Gazianteb'in Kazanlı Mahallesi Gassabbaşı Çıkmaz Sokakta oturan Ali Kemal Uygur'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/356)

T. C.

Başbakanlık

Yazı İşleri ve Sicil Müdürlüğü

Özel No. 5/4 - 2209, 6/2360

5 . VIII . 1952

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Üst ve âmirini öldürmekten sanık mülga 81. Piyade Alayı Havan Bölüğü erlerinden, Gazianteb'in Kozanlı Mahallesi Gassalbaşı Çıkmaz Sokakta oturan Ahmetoğlu 1929 doğumlu Ali Kemal Uygur'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında İstanbul Boğazı Müstahkem Mevki Komutanlığı Askerî Mahkemesinden verilen hükmün tasdikına ve sonraki kanuni işlemin Büyük Millet Meclisince yapılmasına dair olup Millî Savunma Bakanlığının 24 . VII . 1952 tarih ve 52/3848 sayılı tezkeresiyle gönderilen Askerî Yargıtayın 26 . V . 1952 tarih ve 995/738 sayılı ilâmı ile bu işe ilişkin dosyanın bağlı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 3/356

Karar No. 14

18 . XII . 1952

Yüksek Başkanlığa

Emri altında bulunduğu onbaşı, Kandıra'nın Hacı İsmailler Köyünden Naımoğlu 1929 doğumlu Kâzım Kuzu'yu öldürmekten suçlu, İstanbul Anadolu Kavağında, Mülga 81 nci Piyade Alayı Havan Bölüğü erlerinden ve Gazianteb'in Kayaçık Mahallesinden Ahmetoğlu 1929 doğumlu Ali Kemal Uygur'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında İstanbul Boğaziçi Müstahkem Mevki Komutanlığı Askerî Mahkemesinden verilen hükmün onanmasına dair Askerî Yargıtay 1 nci Ceza Dairesinden çıkan 26 . V . 1952 tarih ve 995 Esas ve 738 karar sayılı ilâm Anayasanın 26 nci maddesinde yazılı muamelenin yapılması için Başbakanlığın 5/4 - 2209, 6/2360 sayı ve 5 . VIII . 1952 tarihli

tezkeresi ile birlikte komisyonumuza havale buyurulmakla bu işle ilgili dâva dosyası tetkik edildi.

Katil hâdisesinin adı geçen Kemal Uygur tarafından ika edildiği, hükmün mesnedi olan ikrar, şahadet, keşif, rapor, ve katilde kullanılıp elde edilen suç aleti gibi delillerle vazihan sabit olmuştur.

Ancak, kaatil er Ali Kelam Uygur'un izin gittiği memleketinden 16.VI.1951 gününde avdetle kıtasına iltihak eylediği, 17 . VI . 1951 pazar günü İstanbul'a geçmek için maktulden başka Süleyman Arık ve Mehmet Çam adlarındaki diğer onbaşılarından izin istediği halde bunların izin işine karışamayacaklarını söylemelerine rağmen

men izinsiz olarak İstanbul'a gidip akşam saat 18,30 da bölüğe döndüğü ve o gece teravih namazından sonra saat 24 sıralarında aynı zamanda çavuşluk vazifesi de üzerinde bulunan maktul onbaşı Kâzım Kuzu, yanında onbaşı Mehmet Aydemir'le koğuşa gelerek koğuş nöbetçisi Abdullah Çelik'e verdiği emirle, kaatil Ali Kemal'i uyandırarak neden İstanbul'a izinsiz gittiği sualine, Ali Kemal'in bir hata işlediğinden bahisle affını rica etmesine aldırmıyarak tokatla ve sopa ile dövdüğü ve dövme hâdisesi bertaraf olduktan ve iki taraf yatıp uyuduktan iki saat sonra kaatil Ali Kemal koğuş nöbetini almak için uyandırılıp nöbet mahalline giderken saat 4,30 da kapı yanında yerde yatmakta olan Kâzım Kuzu'yu görerek ustura ile ve âni bir darbe ile boğazını keserek öldürdüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonunda yapılan müzakere sonunda :

Ordu iç hizmet talimatnamesi ahkâmına göre astların üst ve âmirlerinin verdikleri emirleri tam bir sadakatla ifa eylemeleri ve kendilerine itaat etmeleri ve üstlerin de astlara şefkatle muamele etmeleri ve mevzuat dışında her hangi bir müeyyide ve ceza tatbikından kaçınmaları lâzım iken maktulün salâhiyet harici dövme yolunu ihtiyar etmesi ve hiçbir lüzum ve zaruret bulunmadığı halde gece saat 24 te sanığı uykudan kaldırıp tekdir etmesi gibi haller Türk Ceza Kanununun 51 nci maddesinde gösterilen kanunî tahfif sebebinin mülâhaza ve kabulüne müsait gibi görülmekte ise de Askerî Ceza Kanununun 92 nci maddesinde; haksız hareketin hemen akabinde işlenecek bir fiilde kanunî tahfif sebebinin düşünülmesi lâzımgeleceği şeklinde mevcut hükmün tahrik ile suç arasında zaman geçmeksizin

fiilin ika edilmiş bulunması haline hasredilmiş bulunmasından dolayı zikri geçen Türk Ceza Kanununun 51 nci maddesinden suçlunun istifadesi mümkün bulunmamıştır.

Ancak, haksız harekete maruz kalmış bulunan suçluda, katil fiilini ikaa sebep olduğu âşikâr olan dövme ve tekdirin husule getireceği gazap ve elemi 2 saat uykudan sonra aynı kuvvet ve şiddetle devamı mümkün olmazsa da katil sebebi olarak başka bir saik ve âmilinde mevcut bulunmamasına göre şiddetini kaybetmekle beraber suçluda bırakmış olduğu infial ve teessür sebebi ile katlin ika edilmesinde takdirî tahfif sebebinin kabulüne ceza mevzuat ve esasları bakımından bir mâni bulunmadığından işbu sebebe dayanılarak ölüm cezasının 30 sene ağır hapse tebdilinin mâdelet icaplarına uygun olacağı kabul edilmiştir.

Anayasanın 26 nci maddesi hükmünce Büyük Meclisin yüce tasvibine arz edilmek üzere dosyanın Yüksek Başkanlığa sunulmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

Bu Rapor

Başkan	Sözcüsü	Kâtip
İzmir	Aydın	Balıkesir
H. Özyörük	C. Ülkü	V. Asena
Ankara	Aydın	Manisa
O. T. İltekin	N. Geveci	Ş. Ergin
Çankırı	Çoruh	Erzurum
C. Boynuk	M. Güney	E. Karan
İstanbul	İstanbul	Kayseri
F. H. Demirelli	A. Moshos	Y. Z. Turgut
Maraş	Siird	Tokad
M. Özsoy	Ş. Türkoğan	H. Ökeren
Tokad		Yozgad
M. Önal		N. Ü. Alcala